

NATO-fólk sinnað at tosa um kjarnorkuvápnafrið øki í Norðuratlantshavi

Hóast NATO-fólk eru ógvuliga ívasom um ætlanina at skipa Norðurlond sum kjarnorkuvápnafrið øki, so halda tey, at möguleiki átti at verið fyrri at skipað ávís øki í Norðuratlantshavi, ið hava altavgerandi týðning fyrri smásamfelaginum har, sum kjarnorkuvápnafrið øki.

— Eg skilji væl, at føroyingar ikki ynskja eitt Tjerno-byl í havinum, sum fer at forkoma livsgrundarlagi tykkara. Men tit skulu vita, at tað verður sera torført fyrri ikki at siga ómøguligt at skipa eitt munagott eftirlit við einum kjarnorkuvápnafrið øki í Norðurlond-um.

Hetta segði ein leiðandi NATO-maður á høvuðsborgini í Bruxelles fyrri føroyskum tíðindamonn-um herfyri.

Hann visti á, at uppskotid um Norðurlond sum kjarnorkuvápnafrið

øki ofta hevur verið umrøtt millum NATO-fólk. Men síðani svenski forsætisráðharrin, Olof Palme, varð myrður, hevur tað ikki verið so nógv frammi.

— Men eg rokni við, at tað fer at spjoka aftur í framtíðini, legði hann afturat.

Hann duldi tó ikki fyrri, at tað millum NATO-fólk verður mett sera torført at seta í verk eina tilika ætlan. — Hvussu skulu vit tryggja okkum, at hin parturin heldur avtaluna, segði hann og sipaði her til teir mongu sovjettsku kavbátarnar við kjarnorkuvápnum.

NATO-maðurin helt tað tó vera rætt at hyggja nærri at møguleikanum fyrri at seta í gildi reglur um forboð hjá kavbátum at sigla í ávisum økjum, sum eru serliga týðningarmikil fyrri eitt nú fiski-

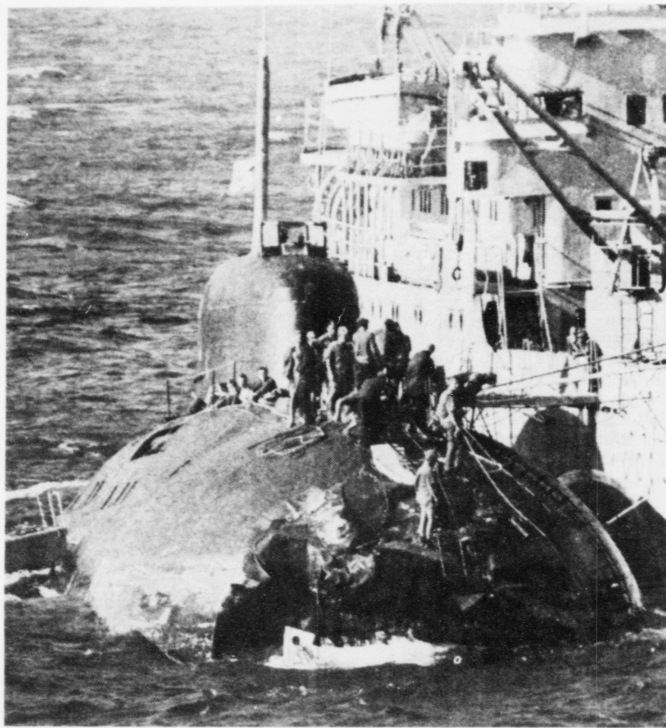
skapin hjá smátjóðum í Norðuratlantshavi. Hann helt tað áttu at verið reglur um, hvar kavbátar kunnu sigla og ikki, fyrri á tann hátt at fyribyrgt møguligum samanstoymum.

Trygðin umborð á amerikanskum kavbátum

Men hvat viðvikur trygðini umborð á amerikanskum kavbátum, sum ferðast í Norðuratlantshavi, so helt hann ongan vanda vera á ferð.

Høvi varð eisini at seta amerikanska kapteyninum Peter Swartz spurningin, hvussu tryggir amerikanskir kjarnorkukavbátar eru.

— Eg veit væl, at serliga Norðurlond eru sera eym um henda spurningin. Vit kenna til óhappini umborð á sovjettskum

Óhapp umborð á kjarnorkukavbátum kunnu hava alvarsligar fylgjur fyrri lond sum Føroyar, Island og Grønland

kavbátum við strendur Noregs og Svøríki. Hvat viðvikur okkara egnu kjarnorkukavbátum, so seta vit trygdina sera høgt. Tá vit foru undir at framleiða kjarnorkukavbátar fyrri 25 árum síðani, var trygðin tað fremsta, vit høvdu í huganum og tað eru brúktir nógvir pengar til at tryggja, at eingi óhapp kundu henda umborð á hesum kavbátum.

Peter Swartz visir eisini á, at tað hevur ikki verið nakað óhapp umborð á einum amerikanskum kavbáti, sum hevur havt

skadiligar avleiðingar á umhvørvi ella fólk.

— Og eg kann vissa tykkum, sum búgva í Føroyum, um, at tað fara heldur ikki at verða nøkur óhapp umborð á okkara kavbátum, sum sigla um tykkara leiðir.

— Vit eru fullkomiliga bundnir av teimum jättanum, sum amerikanska kongressin letur til herflotan og høvdu vit havt óhapp, sum høvdu dálkað umhvørvi, so ivist eg ikki í, at kongressin hevði verið ívasom at latið fleiri pengar til okkara virksemi.

Peter Swartz hevði eisini onkra viðmerking til tey seinastu óhappini umborð á sovjettskum kavbátum í Norðuratlantshavi. Hann sigur, at russar hava ein gamlan og ótíðarhøskandi kavbátflota. Hóast teir byggja nýggja kjarnorkukavbátar, so eru nógvir av teimum gomlu framvegis í flota teirra og hesir eru vissuliga ein hóttað mót umhvørvinum.

— Tað hava vit longu sæð í Norðurnoregi, segði hann og vónaði, at russar hava lært av hesum óhappum.

jan

Kjarnorkuvápnafrið øki ongan týðning

— Eg ivist stórliga í, um tað hevur nakran týðning at tosa um eitt kjarnorkuvápnafrið øki yvirhøvur. Tá alt kemur til alt, so er tað bara talan um orð. Tú fært ikki tveir partar at halda slíkar avtalur.

Tað er ein av oddamonnunum á altjóða stovninum fyrri strategisk studíur «International Institute for Strategic Studies» í London, sum sigur hetta við Sosialin. Maðurin eitur J. McCoy. Føroyskir tíðindamenn, sum herfyri vitjaðu í London, høvdu

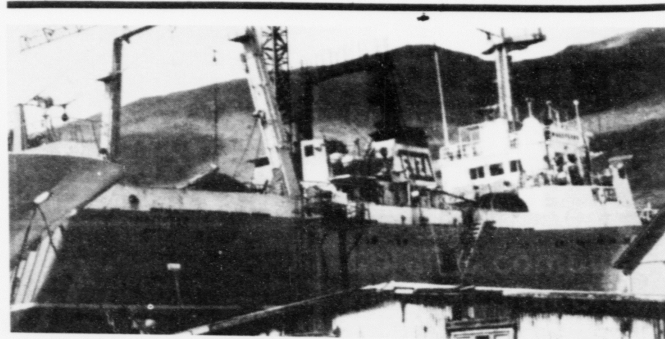
høvi at seta honum spurningar og ein teirra snúði seg um Norðurlond sum kjarnorkuvápnafrið øki.

— Eg veit væl, at hetta er eitt evni, sum verður nógv umrøtt í Norðurlondum, og at hetta er eitt kensluborið evni. Men skal eg vera ærligur, so trúgvi eg ikki tað hevur stórvegis týðning at tosa um kjarnorkuvápnafrið øki.

— Hvør skal taka sær av eftirlitinum? Hvør skal t.d. syrgja fyrri, at eingir kjarnorkuríknir kavbátar eru í havøki-

num rúndan um Føroyar og Island! Neyvan fer nakar at virða eina slíka samtykt, sum tiskil bara verður orð. Tað er sjálvandi ein heit kensla at hava at kunna siga ja, at nú hava vit fingið kjarnorkuvápnafrið øki, sigur J. McCoy, sum eisini visir á, at uttan íva missa fleiri føroyskir fiskimenn livið av vána-ligum arbeiðsumstøðum enn av vanlukkum umborð á kjarnorkukavbátum.

jan

Russar í Føroyum — eingin vandi!

Ein spurningur, sum av og á tekur seg upp í kjaki-

num her heima er hjá-veran av sovjettskum

skipum. Meira enn eina ferð hava bløð og politik-